

Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa klasa VIII

Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej wydawnictwo Nowa Era

Żyję i działam bezpiecznie

l.p	Dział	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Rozdział I Bezpieczeństwo państwa						
1.	Bezpieczeństwo państwa	–definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces –wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	– wymienia rodzaje bezpieczeństwa	– wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	– definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	
2.	Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	– opisuje geopolityczne położenie Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	–wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	– opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy	– wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	– omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska
Rozdział II Postępowanie w sytuacjach zagrożeń						
3.	Źródła zagrożeń	– wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom	– omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom	– wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce – dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	–poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	

4.	Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze 	<ul style="list-style-type: none"> –wymienia sposoby przeciwdziałania panice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
5.	Ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie – rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku – zna szkolną instrukcję ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych – omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji – rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji 	
6.	Zagrożenia pożarowe	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego – omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> –wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku –wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni 	
7.	Zagrożenia powodziowe	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej – wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi – wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa 	<ul style="list-style-type: none"> – planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej –uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych

				–wie co należy zrobić w czasie ewakuacji		
8.	Ekstremalne warunki pogodowe	– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur	– potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas: <ul style="list-style-type: none"> • intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów • wichur • gwałtownych burz 	
9.	Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych	– wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce	– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) – wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek	– zna system segregacji rannych TRIAGE
10.	Zagrożenia terrorystyczne	– definiuje pojęcie terroryzm – rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach	– opisuje zasady zachowania się na wypadek: • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej – zna główne przyczyny terroryzmu	– opisuje zasady zachowania się na wypadek: • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzonej przesyłki – wymienia najczęstsze akty terroru	– omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru	

		zauważonych w miejscach publicznych				
11.	Próbna ewakuacja	– zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji – rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej	– prawidłowo wykonuje nakazane czynności	– wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób – zachowuje spokój i opanowanie	zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji	
Rozdział III Podstawy pierwszej pomocy						
12.	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	– wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” – określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	– wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” – wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia – zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	– wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych	
13.	Postępowanie w miejscu zdarzenia	– demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych – zna numery alarmowe	poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową – wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym	– podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy – opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób	
14.	Pomoc osobie nieprzytomnej	– wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” – ocenia stan świadomości poszkodowanego – umiejętnie stosuje folię NRC	ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku – udrażnia drogi oddechowe (rękochnym czoło– żuchwa) – sprawdza, czy poszkodowany oddycha	ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC – układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej	wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną	– potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE

			<ul style="list-style-type: none"> – wymienia objawy utraty przytomności – wymienia ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny omdlenia – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB – udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia – charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie 	
15.	Resuscytacja krążeniowo- - oddechowa	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności – stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci – wymienia objawy NZK – zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” – przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej – wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego – potrafi wykorzystać AED w praktyce
16.	Apteczka pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: • samochodowej • turystycznej • domowej 	<ul style="list-style-type: none"> – proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy 	
17.	Tamowanie krwotoków	<ul style="list-style-type: none"> stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran – bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające – wie kiedy może zastosować opaskę uciskową – potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) – demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa – potrafi założyć opaskę uciskową 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie

18	Złamania i zwichnięcia	<ul style="list-style-type: none"> – zakłada temblak – podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie 	<ul style="list-style-type: none"> -omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa – wie jakie są typowe objawy złamania – zna objawy zwichnięć i skręceń 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie – opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa – wie jakie są rodzaje złamań 	<ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów – potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń 	
19.	Oparzenia i odmrożenia	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ☒ oparzeń termicznych – wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ☒ oparzeń termicznych ☒ oparzeń środkami chemicznymi ☒ wychłodzenia organizmu i odmrożeń 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu – zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować
20.	Inne groźne przypadki	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ☒ zadławienia ☒ zawału serca ☒ udaru mózgu ☒ napadu padaczkowego ☒ ciała obcego w oku ☒ zatrucia 	<ul style="list-style-type: none"> - wie jakie są przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> ☒ zadławienia ☒ zawału serca ☒ udaru mózgu ☒ napadu padaczkowego ☒ ciała obcego w oku ☒ zatrucia ☒ tonięcia ☒ porażenia prądem ☒ ukąszenia ☒ użądlenia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia objawy w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ☒ zadławienia ☒ zawału serca ☒ udaru mózgu ☒ napadu padaczkowego ☒ ciała obcego w oku ☒ zatrucia ☒ tonięcia ☒ porażenia prądem ☒ ukąszenia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ☒ zadławienia ☒ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia ☒ wykonuje na manekinie rękoczynny 	

		☐ tonięcia ☐ porażenia prądem ☐ ukąszenia ☐ użądlenia		☐ użądlenia	ratunkowe w przypadku zadławienia ☐ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci ☐ zawału serca ☐ udaru mózgu ☐ napadu padaczkowego ☐ ciała obcego w oku ☐ zatrucia ☐ tonięcia ☐ porażenia prądem ☐ ukąszenia ☐ użądlenia	
Rozdział IV Kształtowanie postaw obronnych.						
21.	Terenoznawstwo.	- określa przybliżoną odległość przebytej drogi na podstawie parokroków lub wpływającego czasu marszu	- wyznacza kierunki stron świata przy pomocy kompasu/ busoli	- orientuje się w terenie według: <ul style="list-style-type: none"> • położenia Słońca, Gwiazdy Polarnej, charakterystycznych przedmiotów terenowych (natura/ budowle) - wyznacza kierunki stron świata przy pomocy GPS	- umie zorientować mapę i wskazać na niej własne miejsce stania <ul style="list-style-type: none"> • umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość) 	
22.	Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberbezpieczeństwa	- opisuje miejsce cyberbezpieczeństwa w systemie bezpieczeństwa państwa	- wymienia główne zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa	- proponuje efektywne sposoby zapobiegania atakom na Cyberbezpieczeństwo i	- opisuje zadania Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni - opisuje przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo

					minimalizacji ich skutków	
23.	Przygotowanie do szkolenia strzeleckiego	- zasada BLOS (broń/ lufa/ otoczenie/ spust)	- wylicza zasady bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką (odpięcie magazynka, brak kontaktu ze spustem, przeładowanie, lufa skierowana w bezpieczne miejsce, strzał kontrolny, wskaźnik bezpieczeństwa, pudełko – futerał transportowy lub kabura)	- rozumie zasady efektywnego posługiwania się bronią strzelecką - identyfikuje podstawowe części składowe broni: • krótkiej – pistolet/ rewolwer • długiej - karabin • śrutowej – strzelba	- opisuje ułożenie ciała w podstawowych postawach strzeleckich (zależnie od dyscypliny i konkurencji) - opisuje zasady zgrywania podstawowych rodzajów przyrządów celowniczych (otwarte, zamknięte, optyczne)	- prawidłowo składa się do strzału, reguluje oddech i ściąga język spustowy

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu